ՆՈՐԱԼԷՐՈ 1615 — 1882 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 29 ՇԱԲԱԹ — ԱՂԹԸՆՃԸ ՄԻՆԻ

ԹԷՐԱԷՄԱՆԸ ԷՖԷՐԵԱՐ

ՄԷՎԱՏՏԸ ԲԱԼԻԹԻԳԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԼԻՅԷ

ՎԷ ՍԱԻՐԷՑԻ ՀԱՄԻ ԵՎ ԷՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ԱՊՕՆԷ ԳԻՄԱԳԱՐԸ

Մէջիմիէ 20 ղրուշան

ՍԹԱՄՊՈԼ ԻՉԻՆ

Պէր ամէնէրէք . . . . . 130 ղրշ.
Ամբողջ . . . . . 80 »
Իւր պլրդ . . . . . 50 »

ՎԻԼԱՅԷԹ ԻՉԻՆ

Ըսօթա իւլէ իրսալ օլունանճագլար իչիւն

Պէր ամէնէրէք . . . . . 220 ղրշ.
Ամբողջ . . . . . 110 »

30 ԲԱՐԱ

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՄԱԳԱՐԸ

Պէհէր սաթրը իչիւն

1 վէ 2 վէ 3 գինեմի սահիֆէյէ . . 5 ղրշ.
Միւնճիւ սահիֆէյէ . . . . 2 »
ԻԽԹԱՐ. Պանգա, Շիրքէթ վէ սիմուրը սարրաֆիյէյէ պիտ իլանաթ.
2 վէ 3 գինեմի սահիֆէյէսէ . . 6 ղրշ.
Միւնճիւ սահիֆէյէ . . . . 4 »
Զիյատէ միւտուէթ իչիւն իլանաթա այրը բարարլըգ օլուր։
Մէվատտը նահիյա տարիֆ պէնտիկ մէճմանէն գասրուբ օլունանագ վէ տէրճ օլունմայան էվիանկ իատէ օլունմաղանագ տուր։

30 ԲԱՐԱՆ

Խառրէխանէսի վէ մաթպասը, Սթամպուլտա Պապը Ալի Ճաղատէսինէ էսկի Պապը Զաղիֆէ սոգաղը քէօշէսինէ Ծումբրո 3սէ տիր։ — Կազէթանին ումուրը խուսարէ վէ թարդիրիճէսինէ ամիսա քեսաֆիֆէի մէվատտա հագդանտա Միւտերի կազէթա Տիգրան Ճիվէլեկեանդա մեկնանանի օլունանա փիսի, քեսֆիֆէի մէքթուբիյատին տաթի անդան ամենա էշպէրիվէսի Ռիզիկլա իսէր։

ԿԻՒՆԼԻՒՐ ՀԱՎԱՏԻ!

Սօն բօսթա-իլէ ալընան ԱԹԷՆԱ կազէթալարը՝ Թէսալիատա Թիւրքիա իլէ Եունան Թահտիրը հուտուտը հէրտիսէ պէքիսիսէնդանի միւզաքէրատը։ Թարաֆէ յինին ինճնուտիսինի մանչիսա նուրէթտէ հալ ու ֆասլ օլունտուղունը պէճան իսէնօրլար։ Եունան մէմուրլարի՝ եագրնտան պօշատրլըգ Թէրք օլունանագ օլան պիր խանուտան մատա հուտուտը մէգիրիբէյի ճէզիրէնա իշղալ իթմիշլէր տիր։ Մանը հէտտտ եօրթուլարը միանասպէթիլէ, Եունան հարպիյէ նէճաբէթի՝ մէգիրիբ հուտուտ իշղէրինտէ Գարալի Տէրպէնտի արպէտտասը էնանսընտա վէֆաթ իտէճի սասքիրին ֆամիրեարարընա 200էր տրախմի իհտա իթմիշ տիր։

—

Էվվելկի գէճէ գէնէրալ օգունտրղընա կէօրէ, Բուլգարիա հիւքիմէթի՝ Բուլգարիատան մէմուրիքը Շահնէյէ իսրալ օլունան պուղտասլարը բէճմը կէօմրիսիս Բուսիա պուղտասլարընտան ֆազլա օլմամասընը թալեպ իյէթմիշ իսէ տէ, տէվլէթը Օսմանլիյէ թարաֆընտան հէնուզ պուգատէ պիր գարար վերիլմէմիշ տիր։

—

Տէրսաատէթտէ Լոնտրա կազէթալարընա եազըլարընա գէօրէ, գաբատան Սէլպի վագասընտա եարալանան պիր Ամնմուտա չոպան հապսխանէսէ վէֆաթ իթտիյինտէն, մէրգումու եարալանմաշ օլան գաբատան կրէնֆիլ ա-էյինտէ ինկիլիզ մէհաքիմինտէ տէվլէթը Օսմանիյէ նամընա իգամէթ տուսա օլունանագ իսմի։

—

Բուսիա տէվլէթինին սէֆիրլէրի՝ նիհիլիսթլէրին սոն գօմիթէլէրի իլէ պունարըն սոն ազալարընն էլէ կէչիրիլտիյինի, վէ արթըգ Բուսիատա նիհիլիսթ պէլիյէսի գալմամը օլմուղընը, նէզարինտէ պուլունտրգլարը տէվլէթէ թէպլիղ իթմէք իւզրէ թալիմաթ ախզ իթմիշլէր տիր։

—

Ցիւնքի էյիլտէ պէրվէճը աթի օգունմուշ տրը։

«Էվվելկի պէճան օլունտուղու վէճհէյլ, հիւքիմէթը Սենկիյէ թիճարէթի ահանամէլէրինին թասատինի գէվլէթլէրէ թէքլիֆ էյլէմիշ տիր։ Մէգիրիբ ահանամէլէրինին պիր գըսմընն միւտէթի՝ սէճէբ հաղրէտտէ միանգամայէ օլանագ տրը։ Մուահէտտաթը մէգիրիբէտէն պաղրլարընն միւտէթի տախի հէնուզ պիր զէնան իմթիհանա իտէճէք տիր։ Պապը Ալի՝ պիլճիմէ թիճարէթ ահանամէլէրինին պիր սիյագ իւզրէ պուլունմասընը, վէ Մէգիրիբ ահանամէլէրին, բուսումաթ միւսիրը Դերթրամ. էֆէնտինին բուգարթօսընա թէվֆիգէն թանիմ պրանան ֆէօմրիք նիզամանը էնտիսէնինի մերգէթ գէճ մերգնտան [illegible] մանչիի դերայէ վագ օլունմալարընը արդու իյէտիկինտէն։ 1883 սէնէսինէ միւտէթի միանգամայէ օլան թիճարէթ ահանամէլէրինին պիր սէնէ իչիւն թէմամը միւսէնէլէրինի թալեպ իյէմիշ տիր։ «Ֆրանսա վէ Ինգիլթէրրա իլէ ագա օլունան թիճարէթ ահանամէլէրի պու գապիրուէն տիրլէր։ Ալէմանիա վէ Ավսթրիա վէ Բուսիա իլէ ագտ օլունան թիճարէթ ահանամէլէրինին միւտէթի հէնուզ իթիամ պուլմամիշ իսէ տէ, ալէլ ումում էվրոպա տէվլէթլէրի՝ թիճարէթ ահանամէլէրինին թաատիրի մէսէլէսինտէ պաղը Ալինին արզուսընա մուվաֆագատ իթմէք նիյէթինտէ կէօրիւնիյօրլար։ պու տա տույուսը ումումիյէ վէ թաղմինաթը հարպիյէ մէսէլէլէրինին հիւսնի թէսվիյէսի արզուսընտան նէշէթ իսդիյօր։

«Պըրպիա իլէ տէ զիյատէ մազհարը միւսաատէ օլան պիր տէվլէթէ միւսաֆի սուրէթտէ մուվագգաթէն պիր թիճարէթ ահանամէսի ագտը տէրատէթը միւզաքէրէ տիր։»

ՏԱՍԻԼԻՅԷ

Զէթինէէտտէ Օսմանլը սէֆիրի Բիզա պէյէֆէնտի՝ պաղը էսպապը սրճհիյէտէն տօպպը պիր պասան պէրու Եգօրատա պուլունտըգը վէ Տէրսաատէթէ կէլմէք իւզրէ օլտըգը ճիհէթլէ, Դարաաղ հուտուտա գօմիսէրլէրինտէն Տաքէս էֆ՝ մասլահաթկիւզարլըգ իլէ սէֆիրը մումանկէյհէ վէճէբէ Բ-տէ դէլիմտը։

—Բուսիա սէֆիրի Մ. Ֆէլիսօֆ՝ Ֆիլիպէ Բուս գօնսօլօսը Մ. Գրէպէլէ պիր թէլէկրաֆ չէքիպ, Ալէգօ բաչա հապրէթլէրի իլէ ղուհուրա կէլէն իսթիլաֆը էսպապը մուճիպէսի հագդընտա իյզահաթ իսթէմիշ, վէ խօշ կէչինմէք թավսիյէ իյլէմիշ տիր։

—Վաշինկթընը Օսմանլը սէֆիրի Արիսթարքի պէյէ Բօրթուկալ գրալը թարաֆընտան Բէյրութ նիշանընը պէօյիւք գօրտանը իթա գէլմէմիշ տրը։

—Տիւնքի կիւն Բուսիա սէֆիրի Պապը Ալիյէ կիտիպ, Սասրամամ վէ խարիճիյէ նաղրէրը բաչալար հաղարաթը իլէ կէօրիշմիշ տիր։

Պիր ազ սօնրա Բումանիա սէֆիրի տուէլլիմատաղտան պաշ թէրճէմանլարը տախի Պապը Ալիյէ կիտէրէք, խարիճիյէ նաղրէրը բաչա հաղրէթլէրի իլէ միւլագաթ իթմիշլէր տիր։

—Մանասթրրա 6 սաաթ մէսաֆէսի օլան Ցլօքինա գաղաբնտան վէ Թէճհհիւալիւ ժէքթուպ գապուլ օլունմագ իւզրէ պիր բօսթա չիպէսի աչըլմըշ տրը։

—Իզմիրտէ Բուսումը Սիթթէ Ալպլիհինին թէսվիյէսի իչիւն կէչէն կիւն չէհրը մէգիրիբ կիթմէք օրան Քուսումը Սիթթէ տիրէքթօրը Մ. Լանկ տիւն Ցէրասանճէթ ավտէթ իյլէմիշ տիր։

—Պիր վագթտան պէրու իսթիսարը թաթիլ իթմիշ օլան ըֆիդիսիզ Ֆ-ռ-ռ Պօֆէր կազէթաը պու կիւն եէնիտէն մէյտանը ինթիշարէ չըգմագա պաշլայանագ տրը։

—Էվվելկի սանպաճ Գալաթասարայ Մուսիսանէտէ պէկիր համալարը իլէ ագդա համալարը պէյնինտէ պիր գավգա զուհուրա կէլմիշ Ֆէնարալար տախի էրէյի իշ կէօրմիշ իսէ տէ, բօլիսէր եէթիշէրէք միւտարէպէյէ նիհայէթ վէրմիշ տիր։

—Էվվելկի գէճէ սաաթ 4½ գարարարընտա Զէյթուն—Պրուսու ֆնարրիգասը ճիվարընտա պիր իսլամլն պօշ խանէսինտէն աթէշ զուհուր իսէրէք պիր թարաֆա սիրայէթ իթմէքտիգին պասարըլմըշ տրը։

Եինէ տիւն սապահ սաաթ 3 գարարարընտա Վանի քէշիւ ճիվարընտա Գանտիլլի ճատտէսինտէ պիր պօշ քէօշքտէն աթէշ զուհուր իսէրէք, եալընըզ մէզքիւր քէօշքիւն պիր օտա վէ պիր սուֆասը միւհթէրէգ օլմըշ տրը։

ԹԷՀԷՐԱՆ

Թէհէրան մուխպիրիմիզտէն նոյեմ. 25 թարիխլի թարաֆըմըզա եազըլան պիր մէքթուպտա ամիրէքի ֆրագրա օգունմուշ տրը։

Շէյխ իսպէ յտուլլահընը՝ Մոսուլա նագլ օլունմագ էֆէնտիրը իլէ քիւլլիյէթլի աշիրէթ խաղը ճէմ իթմէքլէ Ալէյզրալ պուղու, վէ Բեսմիլ պէյի տէ մուհասիբէ իթտիկի խապէրի իւզէրինէ, Շէյխին իչտու հարբէքէթինի մէն իթմէք իչիւն միրզայ Հիսէյնի պէյ՝ տէրհալ տէօրթ թապուր իլէ մահալը մէզքիւրէ ազիմէթ իտիւպ, Շէյխ վէ թարաֆտարանընը մուհասիբէ իթմիշ տիր։

Պու արբատա ամիրէթ ֆիւրսէթլէրի թիֆիկէնք էնտամէթը իլէ մուդապէլէյէ պաչլատրգլարընտան, ասատիրը Օսմանիյէ պիլ հիճրամ պէշ ալթը սաաթ մուհարէպէտէն սոնրա, իչպու մէզգիյի զարթ վէ Շէյխի տախի էսիր իտէրէք, իբի մախտուսմարը իլէ պէրապէր թէքբար Մուսուլա տօղրու հարէքէթ իթտիրմիշ տիր։

Շէյխին պու էնտատէ չէհրը մէզգիւրէ վասըլ օլմուշ օլտուղու մէմուլ տրը։

Իրանընն ճէնուպ վիլայէթինին վալիսի վէ Շահ հաղրէթլէրինին պէօյիւք մախտումը Զըլլը Սուլթան էվվելքի կիւն Թէհէրանա մուվասէլէթ իթմիշ տիր։

ԹԻԼԷԿՐԱՖ

Աէտա Հալա բոսֆէնէսը Բոգոզ ֆնարտա մէրգասդը Բիւլիզ օլանան Թիլէկրաֆըն տրը։

Բարիզ 8 յունվ.

Թան կազէթասը՝ Մըսրը մէսէլէսինէ տաիր ախիրէն Լոնտրա վէ Բարիզ գապինէթօլարը պէյնինտէ թաատի օլունան մուհարրէրաթ հագդընտա պէյանը միւթալաա իտէրէք տիյօր քի, ֆինկիմէթրրանընն Ֆրանսայա իթտիկի թէքլիֆաթը գապուլի միւմքինիպ տիր, վէ պու թէքլիֆաթ թէահհիւատաթը տիւէլիյէի բայտաղ իթմէքտէ տիր, ֆագաթ Ֆրանսա Տարիէի Սանիյէ գօնթրօլէօրիյէ էմլաքը Խրտիվէ միւտիրինին հուզուրընա րիզայէթ իտէն վէ Մըսրընն պիճիւմէ թահսիլատարլարընն սուրէթը իսթիտամանը միւպէյին թէսվիյէի մուհասէպէտէ գանունընին նէզարէթը ումումիյէսինի Ցուլունը ումումիյէ սանդըղը ռէիսինէ (պու ռէիս Ֆրանսըզ օլմալը) թէվտի էդէյէն պիր թէքլիֆի գապուլ իտէպիլմէք տիր։

Մարիա 8 յունվ.

Հէյէթը վիւքէլա իսթիֆասընը վէրմիշ տիր։

Գրալ Մ. Սակասթաը նէզտինէ չաղըրգ, եէնի գապինէթը թէքիլ մուսահիբլէրի մէմուր իմիշ տիր։

Բաամա 8 յունվ.

Աւսթրիա ալէյհինտէ Բոհեմիա եէնիտէն նիմանիլէր իչրա օլունմուօլաղ, պու սէպէպտէ 25 քիչի թէվգիֆի խորմիլէր տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԻԽԹԱՐ

Գանգասիա մուխպիրիմիզ պուտէֆա վէ Գեորգ Դ. Կաթողիկոսրն ճէնազէ ալայրընն սօն գըսմընը եանի բեմը սէֆինինի պէրթաֆալ եազմըշ պլմպրա, եարընքի նախսիմիպտէ ֆէրճ իսէճէկիմիզի իխթար իսէրիզ։

—

ՄԱՒՏԱ

Միլլէթիմիզ ետիպէէ մէչհուրէլէրինատէն Տիկին Սրբուհի Տիւսար պէյ՝ քէրրէ Երմէնիճէ ՄԱՒՏԱ սէրլէվհալը պիր հիբեայէ (բօման) թէէլիֆ իթմիշօլաբ, մումանիլէյհա գասրնէն տիրայէթ վէ ֆէթանէթը միւսէլլէմսինէ գը.յասէն, տէրասէթը թապ օլան քիթապը մէզքիւրը շայանը միթալա վէ հիսսէ ալընանագ պիր էսէրը պէրկիւզիտէ օլանաղընտան չիւրհէ պուլունմուսուղընտան, պու էնէր մէյսանը ինթիշարէ չրգտրղընտա միլլէթիմիզ թարաֆընտան լայրգ օլան ասասէթէ մուհասիբ [illegible] ղընը գավիճն մէմուլ իսէրիզ։

Պու քիթապ՝ Իպուզ Զիյա Թէվֆիգ պէյին մանթպասընտա թէրթիպ վէ թապ իսթիմէքտէ օլմաղլա, մանթպասի մէզքիւրէնին Օսմանլըճա օլսրագ չիսմինի գասար նէշր իթտիկի սասրը միւսթէֆիֆենին նէճասէթը թապ վէ միւքէմմէլիյէթինէ նազարէն, Տիկին Տիւսարը Թէէլիֆքերտէսի օլան ՄԱՒՏԱՆԸ տախի թապճա բէք մունթազամ վէ միւքէմմէլ սուրէթտէ պուլունանճաղընտա զէրրէ գասար իշթիպահ օլունմամագ։

—

Ս. ՓՐԿԻՉ ԽԱՍԹԱԽԱՆԷՍԻ ԱԶԳ

Ազգային Ս. Փրկչի Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնս ներկայիս պարտ անձին կը համարի ծանուցանել Որբանոցիս ուսանողաց ծնողացը և պաշտպանաց, որ ըստ սովորութեան յառաջիկայ հինգշաբթի օրէն սկսեալ դասախօսութիւնք պիտի գադրին, հետևապէս այն ծնողք և պաշտպանք, որք կը փափաքին Ս. Ծննդեան առթիւ իւրեանց զաւակներն ընդունել, պարտաւոր են դիմել Հոգաբարձութեան դրասենեակն, և արտօնագիր ըստանալով՝ ներկայացնել առ ներքին Տեսչութիւնն։

Աւելորդ չեմք համարիր յայտնել թէ՝ Ս. Ծննդեան երեքշաբթի օր (Յունվար 11) դասախօսութիւնք սկսիլ որոշուած ըլլալով, ուսանողք պարտին դիմել երկուշաբթի առաւօտ Հոգաբարձութեան դրասենեակը, ի Մեծ Նոր խան թիւ 49՝ պէտք եղած արտօնագիրն ստանալու համար։ Իսկ եթէ նոյն որոշեալ օրն ուսանողներէն ոմանք չգիւտան դալ, երբէք չպիտի ընդունուին։

28 դեկտ. 1882 (ԾՆՂ.)

Դրաս. Ազգ. Հիւնդ.
Կ. Պոլիս

ՄԻԱՑ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԴ ՀԱՅՈՑ ԱԶԳ

Շնորհակալութեամբ կը ծանուցանենք թէ հետևեալ նուիրատուութիւնք եղած են Միացեալ Ընկերութեանց.

Դոլ. Ար.

Եէնի-Գաբուի Պատ. Մասնաճիւղէ 1010
Սամաթիոյ Պատ. Մասնաճիւղէ 300
Հապիւղի Պատ. Մասնաճիւղէ 427
Հայ—Ռակերչայ ընկերութեան դրամագլխին օգտուտ. Հոխտ. և Պոյեմ. մասոյ տոկոսներն 216

Ի Դիմաց Միաց. Ընկերութեանց

Տնօրէն Ժողովոյ

Ատենադպիր Ատենապետ
Մ. Ն-ղ-ռ-ռ-ն-ի-ան Դ. Մ. Ա-ղ-ա-ն-ա
Կ. Պոլիս, Գալաթիա 28 դեկ. 82

Տեղեկ. Ամենայն Հայոց Պատրիարքարանի և Անդրանիկ Այվազեան, դառն ցաւով կ'իմացուցանեն բոլոր ազգականաց և բարեկամաց, թէ իւրեանց սիրելի դուստր և քոյր

ՏԻԿԻՆ ԼՈՒՍԱՒԵՐ Ա. ԱՅՎԱԶԵԱՆ

թեան կնքեց երէկ, 28 դեկտեմբեր, իւր մահկանացու կեանքն ի ծադիկ հասակի 22 ամաց, թողլով յանհնարին սուգ թախծութեան Հայոց Պատրիարքարանի և Այվազեան գերդաստանները։

Յուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի այսօր, ժամ 7, ի Մայր Եկեղեցւոյ, ի Գուգարաց, ուստի հանդուցեալին մարմինը պիտի տարուի Պալըգլը գերեզմանատունը։

Կ. Պոլիս Պալի-Փաշա 29 դեկ. 82

ՀԲԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

Ս. ՀՌԻՓՍԻՄԵԱՆՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ
Կ. Պոլիս-Օրթագիւղ
ՏՕՐԹ. ՍԱՖՐԻ
ԻՐԱԴԻՏՈՒԹԻՒՆ
(Հոմաստ. Լ.)

Թերթ Դ.

Կապար. Անագ. Զինկ. Ոսկի և արծաթ. Բարատաք և հանքք. Զարդարուելու սեղան. Կտաւ։

Թերթ Դ.

Կանեփ. Բամպակ. Բուրդ. Մետաքս. Հիւսուածներ. Կաշի։

Գին իւրաքանչիւր Թերթի 1 դահեկան։ կը ծախուի ամեն Հայ գրավաճառաց քով։ Շատ գեղեցիկ զարդ կը լայ։

غنية اللغات

Մէրիճի նէղպէթի միւֆէթթիշէրինէն

ՇԵԻԽԻՐ ՎԷ ՄԻՐԱՑԼԷ ԱՇՃԵԱՆ

ԷՖԷՆԴԻԼԷՐԻՆ

Սայ ու հիմմէթիյլէ

մէյտանը ինթիշարէ չրգան

ՖԻԱՆՍԸՃԱՏԱՆ ԹԻՒՐԲՃԼԻՃ ՂՈՒՆԵԼԷԹ-ԻՒԼ-ԼՈՒՂԱԹ

Նամ լուղաթ քիթապընին

Թասդիկ ու աշիրի

ԳԱՐԵԳԻՆ ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ

Էսերը մէզքիւր 40-45 ճիւզտէն 32 սահիֆէյի հալի պուլունմագտա վէ հէր 15 կիւնտէ պիր տէֆա նէշր օլունմագտա տրը։

Լուղաթը մէզքիւրը 1 Գինեմի ճիւզի նէշր օլունմուշ տրը։

Աղտէ ֆէյտրը Ղրշ.
Տէրսաատէթի իչին Մ. 20ղրշ.ատան 45
Վիլայաթ » » » 72
Պէհէր ճիւզին ֆիյաթը » 2

Ապօնէ եազըլմագ իսթէյէնէր Տէրսաատէթտէ Զագմագ ճըլարտա Յակոբեան խանընտա Ն 10 Արամեան Ռաֆայէլեանի միւրաճաաթ իթմէյլի տիրէր։

ԳԱՄԷԼԻԱ

(ՍԱՊՕԼԳ ԿԱՂՈՒԱՔ)

ՖԱՊՐԻԳԱՅԻ ՏՈՒԽԱՆ ՎԷ ՍԻԿԱՐԱ

Ն. 109 ԳԱԼԱԹԱՏԱ ՍԱՆՏԸՐԳՃԸԼԱՐ ՃԱՏՏԷՍԻՆՏԷ Ն. 109

Պիր վագթտան պէրու ԳՕՆԹի վէ ՇԱՀԻՆի վէ սօնրատան ԿԼՈՒԱՔ նամբարը իլէ իսարէ իթմէքտէ օլսուղումուզ ֆապրիգամըզդն մանուլաթը տարմա մանգազկէթ վէ խօշնուտիսէթը ամէնի մուհիպ օլսուղունտան, իչպու խօշնուտիսէթի մէկեիսա իթմէք արզուսը իլէ, պիլճիմէ իսրաճաթըմըզդն՝ միւշթէրիէրիմիզին տամամընա էլվերիշլի վէ անդէրի մէշհուր իտէէք սէրէ հէպսէ օլմասը իչիւն քէմաֆիսասըզդ սայ ու զայրէթտէ գուսուր իթմէյէ կիմիզ կիպի, մանուլաթրն թէրթիպտը իչիւն տախի ԵԷՆԻՇԷՆԻՆ գօգուլու վէ հալիս կէօպէք վէ պօղչա եէնի մանհուլարընընն ճէլվինէ տաիր հէր նէվ ֆէտտաքարլըգ իսթիյար իտրիմիշ տիր։

Մամաֆիհի իսմիա իտէրիզ քի, ֆապրիգամըզդ թէյրիճիէ բաղպէթ պէյդրա-ճագ զէվքի՝ մէգքիւր մահսուլարատան զայէթ սրգգաթլա իմալ օլունմուշ հէր նէվ թիթիւն վէ սիկարալարը մէվճուտ պուլունագզդգ վէ անդէրին պիճիմէյէ ֆապրիգալարընն մանուլաթընտան տահա ալա վէ տամամա էլվերիշլի մուրէթտէ սլարդընտ թէհրիպէ էլէ իգնա օլանագլար տրը։

Իրէճաբ.—Կէրէք Սթամպօլտան վէ կէրէք թաշրաբատան օլունան սրբարըշաթ սէրիան իճրա օլունտուզդ կիպի, տիրարը էճնէպկէյէ իրսալ օլունանլար տախի պանարբէրէմինէն մուաֆ տրրրդ։

Պիրինճի նէվին կէրէք թիթիւն վէ կէրէք սիկարա ֆիյաթլարը քէնտի պանտրօլլարը իւզէրինտէ զայրը մագթու օլսուղզդգան, եէնի գըյէ հիսապը իլէ աթի իւզ վիքր ֆիյաթլարը բաղկէթլու միւշթէրիէրիմիզէ տրգ խէրիզ։

ԹԻԹԻՒՆ

Սապրգ 500լիբ, 10 տիրհէմիք, 7½ ղրշ.—Եէնի 240ղրգ, 25 տիրհէմիք 6 ղրշ.
» 200 » 10 » 5 » — » 160 » 25 » 4 »
» 150 » 10 » 5¾ » — » 120լիբ 25 » 3 »

Գագը գալան նէվիէր՝ քէնտի պանտրօլլարը իւզէրինտէ վագ օլունան ֆիսեամիլարը իլէ։

ՍԻԿԱՐԱ

Սապրգ 500լիբ, 25 ատէպլիք, 7½ ղրշ.—Եէնի 240ղրգ, 25 ատէպլիք, 6 ղրշ.
» 200 » 25 » 5 » — » 160 » 25 » 4 »
» 150 » 25 » 5¾ » — » 120 » 25 » 3 »

100լիբ վէ 80լիբ՝ քէնտի սապրգ ֆիյաթլարը իրէ։

ՍԱԹԸԼԱՆ ՄԱՀԷԼԼԷՐ

Գալաթատա Սանտրգճըլար ճատտէսի Ն. 109, Սթամպոլ Պալըգ-Բազարընտա Ն. 165, վէ ճիմլէ թիթիւնճիլէրտէ։

ՑԷՄԻՐԳԱՔՈՎԵԱՆ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ

ԱՀՎԱԼԸ ԲՈԼԻԹԻԳԻՏ

ՄՈՒՀԱՐԷՊ

Ճուսաս իրթէսի կիւնքի նիւսխէմիզ տէն տէվամ

Հիւքմատարլարը, միլլէթլէրի պէրի պէր իւզէրինէ Ղայտարմալարը էվվէլքի կիպի գօլայ պէր չէյ տէյիլ տիր տէտիք։

Մուհարէպէյի սօն տէրէճէտէ միւշքիլ գէլան տիկէր ի՛ք սէպէպլէր տահա վար տըր։

Պիրինճիսի, սիլահլարը, նէվպէ նէվ էէնի իճատլար իլէ, ատէթա գարշը գօնուլմասը սօն տէրէճէտէ միւշքիլլէնմիշ պէր հալէ վասը օլմասը, վէ օրտուլարը, տէհլէթլի մզդատարլարա պալիզ օլմուշ պուլունմասը տըր։

Տիկէր վէ էն պաշը սէպէպի տախի, հէր տէվլէթին տէ, պէր հաքիթա զարքընտա հարէքէթէ վէ պիրիպիրլէրինին եա խարապնա վէ եախօտ խնատանա եէթիշմէէ հաղը պուլունմադտա օլմալարը տըր։

Հէր տէվլէթին, խարէքէթի տաղըդատա պարոթ մախզէնլէրինէ սաթէշ վէրմէէ հաղը պուլունմուշ օլմասը, հէր տէվլէթին տէ, հէր վուգուսթա գարշը գուշգուտա պուլունմասը նէթիճէսինի հուսուլէ կէթիրմիշ տիր։

Վէ պու նէթիճէսինին էսէրի տախի չու օլմուշ տըր քի, հիւճումա թապի պուլունան տէվլէթլէր, հիւճումա մէյեալ պուլունան տէվլէթլէրէ գարշը, եա տօղրուտան տօղրու, եախօտ տօլայրտան բէչինէն պիր նէպի իթթիֆադ պաղը ալթընա կիրմիշէր տիր։

Պու իթթիֆադը, գալէմէ ալընըպ ալընմամըշ օլմասը, վէ միւտաէթինին գրասա վէ ուզուն օլմասը իւզէրինէ վուգու պուլան քէշֆեյաթ վէ միւճատէլէլէրին հիշ պիր հիւքմի եօգ տուր։

Մատամ քի պու եօլտա իթթիֆադլար, վուգուսթա գօրու իէ տահ մէճբուրիյէթ թահթընա կիրմիշ տիրլէր, խնկալար վէ միւհրլէր իլէ ըմմէն թասդիգ օլունմուշ օլմասալար տախի, հիւքմլէրի, դէրրէ գատար չիպհէ թահթընա ալընամալը։

Նէ՞ տիր պու կիւնքի էվրօբա տէվլէթլէրինին հալի։

Տիկէրլէրի իւզէրինէ հիւճումա մէյեալ ատտ իտիլէն տէվլէթլէր, Ֆրանսա իլէ Ռուսիա տըրլար։

Պունլարընը հիւճումարընա տօղրուտան տօղրու թապի ատտ իտիլէն տէվլէթլէր տախի, Ավստրիա իլէ Այէմանիա տըրլար։

Պու հալտէ, Այէմանիա իլէ Ավստրիա տէվլէթլէրինին, Ֆրանսատա վէ Ռուսիայա գարշը պիրլէշիպ, հէր վուգուսթա գարշը պիրիպիրլէրինի սիլահլարը մուհաֆաղա իթմէլէրի, ըէսմի պէր իթթիֆադ ահանամէսի օլսա տա օլմասա տա, թապիսթը մասլահաթ նէթիճէսի օլտուղունտան, այնի գուվվէթ ու ինթիզամա վէ պէլքի տահա զիատէսինէ տէ մալիք պուլունմադտա տըր։

Զիւնքի պէզ էօյէ չօգ մութանատ վէ տէպտէպէյի աղիմլէ դալէմէ ալընմըշ ըէսմի ահանամէլէր տախի կէօրտիւք քի, վուգուսթի զօրու, անդերի պիրէր համատա քիւլէ թահվիլ իտիւպ հպայա սավուրտու։

Զիւնքի թապիսթը մասլահաթ նէթիճէսի օլմայարագ, եալընըզ սանաթլա, պէր զօր իլէ ադտ օլունմուշ ահանամէլէր իտրէր։

Ֆագաթ Այէմանիա վէ Ավստրիա իթթիֆադը օ դապէլտէն օլմատըզընտան, նէ գատար վագթի քի, Ռուսիա վէ Ֆրանսա տէվլէթլէրինին քէնտիլէրէ գարշը միւթթէֆիգէն հիւճումի իլէ-մէլէրի իհթիմալի պադը գալը իսէ՝, մէգքիւր ահանամէ տախի, գալէն տէ ադտ օլունմուշ օլսա, գալէմէն տէ, քէնտի հիւքմի քեամիլէջինի պադը սադլայաճադ տըր։

Իվրօբանին ումումի սուլհ ու սալահը մուհաֆաղասը տախի, միւճերրեա պու իթթիֆադին պադասընա թապի պուլունտը-ղընտան, մաղալահ պու իթթիֆադա պէր խալէլ կէլտիյի կիւնիւ, նէ գատար բօլիթիգաճա սահիհ ֆուրթունալար գօրգուսը տէօրթ թարաֆը խութբա իտէճէյի շիմտիտէն-քէշֆ օլունմամ։

Այէմանիա վէ Ավստրիա տէվլէթլէրի իթթիֆադընա, Իվրօբանին ումումի սուլհ ու սալահը իշիւն պու գատար էհէմմիյէթ վերմէմիզին սէպէպլէրինի տէ իյգահ իթմէլիյիզ։

Ինկիլթէրրա տէվլէթի, պինէքէս քէնտի պադասը իշիւն քիմսէնին իթթիֆադընա միւճաճաճ պուլունմատըզը, վէ քիմէնին լուսուսունա գէրգատադ պէր սէպէպի օլմատըզը հալտէ, անը պիւսպիւթիւն պիթարաֆ պէր մէվգրատա տա թուսադ, եինէ Այէմանիա վէ Ավստրիա իթթիֆադընին գուվվէթինէ պէր խալէլ կէլէմէզ։

Ֆագաթ մատամ քի պու իւքի տէվլէթլէր, տէյիլ պաշգալարը իւզէրինէ հիւճում իթմէք, իլլա պաշգալարընին քէնտիլէրի իւզէրինէ վագը օլապիլէճէք հիւճումնու տէք իթմէք, եանի սուլհ ու սալահին պադասընա խրտմէթ կէօրէճէք մագսէտի իլէ պիրլէշմիշ պուլունույօրլար, սուլհ ու սալահա գարշը օլանլարա խասիմ պուլունէնի Ինկիլթէրրանին սիլահլարը օլմասա պէրլէ հիչ տէյիլ իսէ հիւսնի թէվէճճիհի վէ մանէվի մուավէնէթի Այէմանիա իլէ Ավստրիա տէվլէթլէրի թարաֆընա պուլունաճագ տըր։

Իթալիանին իսէ, գուվվէթլի թարաֆ հանկը թարաֆ իսէ, վէ ալէլ խուսուս Ինկիլթէրրա հանկը թարաֆա մայիլ պուլունմադտա իսէ օթարաֆա մէյեալ պուլունաճաղը թապիի տիր։ Վէ մատամ քի հէր ալեատէթ, Այէմանիա վէ Ավստրիա եանի սուլհ ու սալահ թարաֆընին գուվվէթլի օլմասընը ԵՐԻՐՀԷ ԴԱՏԸՐՄԱՑԱՃԱՑ տէրէճէտէ աշիքար կէօսթէրմէք քտէ տիրլէր։ Իսկի Ինկիլթէրրա իլէ պէրապէր իթալիանին տախի, պէհէմէհալ վէ իսթէր իսթէմէզ Այէմանիա վէ Ավստրիա թարաֆընտա պուլունաճաղը չիպհէսիզ կէօրիւնիյօր։

Պաշգա չէյ տիր էկէր Ավստրիա իլէ Այէմանիանին Ռուսիա իլէ պիրլէշմէլէրի իլէ, Ինկիլթէրրանին տախի Ֆրանսա իլէ իթթիֆագա կիրէշմէսի պիր իհթիյաճը զարուրի հիւքմինէ կէչէր իսէ։ Ֆագաթ Այէմանիա վէ Ավստրիա տէվլէթլէրի, Ռուսիայա գարշը օլան բօլիթիգալարընտա չօգ իլէրու կիթմիշ օլտուգլարընտան, մէգքիւր բօլիթիգա թարիգինտէն կէրի տէօնմէլէրի արթըգ բէք միւշքիլ կէօրինիր։

Պու հալտէ, հէնուզ շու տուր տէյէճէք պէր գաթի բօլիթիգասը, մէշհուր պիր տիրօմաթը, վէ պէր Այէմանիա ֆէթհ իթմէսինէ էմնիյէթ օլունաճագ պիր մարէշալը պուլունմայան Ֆրանսանին, վէ տախիի գարշըզուզլար վէ մալիյէճէ տարլըգլար իլէ քէսպի զաաֆ իթմիշ օլան Ռուսիանին, պէր Պիզմարգ իլէ պէր Մոլքէի պէր եէրէ կէթիրէպիլմիշ վէ Ավստրիա իլէ սըրթ սրթա պիրլէշմիշ օլան Այէմանիանին իւզէրինէ նէ տէրէճէյէտէք հիւքմլէրի օլապիլիր։

Էկէր Ինկիլթէրրա վէ Իթալիա, եախօտ պուունարատան պիրիսի, եա մանէն եա մատատէթէս Այէմանիանին վէ Ավստրիանին թարաֆընա օլմասալար պիլէ, երնէ պու իւքի տէվլէթլէր, կէրէք Ֆրանսայա վէ կէրէք Ռուսիայա, վէ կէրէք իւքիսինէ պիրատէն գարշը գօյմայա քեամիլէն միւգթէտիր պուլունմադտա տըրլար։

Կէրէք Այէմանիա վէ կէրէք Ավստրիա իշիւն էկէր պէր թէհլիքէ վար իսէ, օ տախի, պիրիպիրլէրինին գուճաղընտան այրըմալարընտա օլտպիլիր։ Ֆագաթ պու թէհլիքէ տախի, օլ տէրէճէտէ այզդ վէ աշիքար սուրէթաէ կէօրէլէն թէհլիքէլէր գապիլմատէն տիր քի, մէգքիւր իթթիֆադը պօզմաճագ պէր Այէման եախօտ Ավստրիայը տիրլօմաթ խէյալ իթթիֆէք պիլէ, խէեալ խուլէպլէն բօլիթիգաճա էն պէօյիւք խէթա, էն պէօյիւք գուսուր տուր։

Այէմանիա վէ Ավստրիա իթթիֆագընին, պինէքէս քէնտի պագալարը իշիւն միւսպէթ օլան էլզէմիյէթինին արդասընտան կէլիր, ումումի էվրօբանին սուլհ ու սալահը իշիւն օլան էլզէմիյէթ տախի։

Պու ի՛քի տէվլէթլէրին իթթիֆագը, պիզզատ պէրիպիրլէրինին թէմամիյէթի միլքի մուհաֆաղասը տարէսինտէն խուրուճ իտիպ, շունուն պունուն իւզէրինէ քէնտիլքլէրինտէն հիւճում իթմէք այիրէսինէ տուխուլ իթմէտիքճէ, մէ յատատա ի՛քի աշիքար սահիհլիք գալը։

Մէգքիւր սահիհլիքլէր տախի չունլարտան իպարէթ տիր։

1. Ինկիլթէրրա տէվլէթի, Բրէնս Պիզմարգին սուլհ բօլիթիգասընա, պէր եախօտ տիկէր սուբէթլէ միւթթէֆիգ պուլունաճագ վէ անը իլթիզամ իտէճէք տիր։

2. Պիր Ինկիլիզ միւքէլլասը իլէ պիր Պիզմարգ, պէր բօլիթիգա թարիգի իւզէրինէ իթթիֆագ իթտիքլէրինտէ, տիւնեա իւզէրինտէ, մէգքիւր բօլիթիգա թարիգինէ գարշը տուրաճագ պիր գուվվէթ խէեալ իթմէք պիլէ ապէս պիր շէյ տիր։

Ինտի, Այէմանիա վէ Ավստրիա իթթիֆագը պագը գալընըգճա, վէ պու իթթիֆագ քէնտի սուլհ բօլիթիգասը բէնկինի տէյէթիրմէտիքճէ, նէքճա էվրօբատա սուլհ ու սալահը պօզմայա, վէ անլէրին վէ Ինկիլթէրրանին բէյլէրինէ գարշը պիր կէօնա մուհարէպէ բօլիթիգասընա սիւիք իլլէմէյէ միւգթէտիր հիչ պիր տէվլէթ եօգ տուր։ Վէ շունուն պունուն Այէմանիա վէ Ավստրիա տէվլէթլէրինէ գարշը մուհարէպէ թէտարիքճընտա պուլունմադտա օլտուղու թէվթուրլարը պաղըլըրը ուզդու բահաթընը դայալ իթմէյէրինէ էկէր պիր վէսիլէ օլապիլիյօր իսէ, երպապը բօլիթիգանին իւզէրինէ տախի մէգքիւր թէվթուր վէ սրաճիֆլէրին թէէսսիր էյլէմէսի տէ ֆարզ օլունմամաղ։

Պու ճիհէթլէրի տէ թաֆսիլէն լյզահ իսէրիզ։

(Ե-ԲԸՆ)

ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆ

Էվվէլքի կիւնքի նիւսխէմիզտէ Այվազեան Աբրահամ էֆէնտինին Ս. Էջմիածինէ կէօթիւրտիկի չօճուգլար հագգընտա եաղտըպը իսթարթիտիկիզ մէգալէ տիր։

Ա.

Իւր ընտասուն երկակէնցյաղ բնութեամբն հանրածանօթ Պ. Բժիշկ Տէր-Գրիգորեանց՝ Մշէնի 223րդ համարի մէջ ուղղած սուտակասպաս հեռագրաւ չբաւականանալով միւնոյն թերթի 228րդ թուոյն մէջ բարոյական պարտականութեան մը կատարելու եռանդեամբ նամակ մը կը հրատարակէ։ Նամակ մը՝ որ որչափ տող, այնչափ ստերիւր տեղեկութիւններ կը պարունակէ։

Բնենք։

«Հոկտեմբերի 12ին Պոլսից գրուած մի մասնաւոր նամակից յայտնի եղաւ, որ ... Այվազեանը աշակերտներ է հաւաքում Գէորգեան ճեմարան բերելու համար։»

Նախ հարկ չկար հոկտ. 12ին Պոլսից գրուած նամակին քանի որ ես ԹԱՂԱԵՐԱՑԻ տօնին երկրորդ օրը նամակ մը գրած և ուղղած էի ի Վեհարան, յորում զեկուցած եմ թէ՝ 16-17ի չափ տղայք՝ Գէորգեան ճեմարանին համար պատրաստած ըլլալ, և թէ հեռագրեալ փափաքողաց ընդհանրանալը։

Նամակիս մէջ ինդրած էի Վեհարանէն՝ որ Գէորգեան ճեմարանի Բ-ուրդ-ը, և Մխիթար-Գօշի նորատիպ դատաստանագրքէն քանի մը օրինակներ ի Պոլիս զբրավաճառներուն ղրկուին։

Այս այն միջոցին էր, երբ ծընողները՝ ճեմարանի Բ-ուրդ-ը կը փափաքէին տեսնել, և բանասէր հետաքրքրուողներ յիշեալ դատաստանագիրքը գնել։

Երկրորդ՝ հոկտ. 12ին Պոլսէն գրուած նամակ մը հոկտ. քանի-ին հատած կունայ ըլլալ յէջմիածին։ Ըստ Պ. Բժշկին՝ միւս օրը Վահրամ Եպիսկոպոսը հեռագրած է եղեր Պոլիս Պատրիարքարանը։

Փափաքելի էր իմանալ թէ՝ Գեր. Վահրամ Եպիս[կոպոս մարգարէութեամբ գիտցաւ հոկտ. 12ին Պոլսից գրուած նամակին պարունակութիւնը, եթէ ոչ՝ հոկտ. 12ին Պոլսից գրուած նամակը ստանալէն յետոյ հեռագրեց։

Եթէ առաջին պարագային տակ պիտի ըմբռնենք Նորին հեռագրութիւնը, վճիռն ընթերցողաց կը թողուի։

Իսկ եթէ երկրորդ պարագային տակ։ այն ատեն կրնամք թէ պէտք չկար հեռագրելու։ քանի որ Արդէն յերևան հատած էինք։

Կրսէ Պ. Բժիշկը. «Նոյն օրը հեռագրվեցան Բաթումի, Թիֆլիս հոգևոր կառավարութիւններին, ամենայն ջանք գործ դնել.... Այվազեանին յետ դարձնելու։ մինչև անգամ հակառակ դէպքում դիմել ոստիկանութեան։ Բայց այս առաջարկութիւններին ... Այվազեանը ուշադրութիւն չը դարձնելով ուղևորվել էր և Նոյեմբերի 2ին երեք փուրգոններով հասաւ էջմիածին։»

Պաթումի մեզ բան մը չհաղորդուեցաւ։ իսկ Թիֆլիզէն հեռաւնալու օրերնուս մեծ՝ երբ ամէն բան կազմ և պատրաստ էր յուլի անկանելը Առաջնորդարանէն Գեր. Մանկունեաց ստորագրութեամբ հեռաւեալ հեռագիրն հաղորդուեցաւ ինձ Արժ. Տ. Մամիրէ վարդապետին ձեռամբ։

«Նկատողութիւն ունեցէ՛ք եկող Աբրահամ Այվազեանի վերայ և անմիջապէս հաղորդեցէք նրան, որպէս զի հետը բերած բոլոր աշակերտները վերադառնայ ի Գ. Պոլիս։ ինչ տեղից որ եկած է, Այս տեղ անգամ մի աշակերտի համար տեղ չունիմք։ Հանդակ դէպքում՝ դիմեցէ՛ք մարմնոր իշխանութեանը որպէս զի վերադարձնէ։ «Մանուէլ»

Պատասխանեցի վարդապետին թէ՝ ես էջմիածնայ մէջ Մանուէլ անունով իշխանութիւն չեմ ճանաչեր։ էջմիածնայ մէջ երկու հակակշիռ հեղինակութիւնք կան, Վեհափառ Կաթողիկոսն և Սինոդն։

Բաւեցուցի թէ՝ պատասխանատու չմնալու համար՝ Դուք ազատ էք մարմնական իշխանութեան ալ դիմել։

Առ այս պատասխանեց վարդապետը։ «Մանկունեաց հրամանաւ տեղէս անգամ չեմ խլրտիր։ ինձ պարտ էր ձեզ հաղորդել և ձեզ զարժանն գործ դնել։»

Երբ էջմիածին հասանք, նոյն իսկ Վեհարանի մէջ լսեցինք թէ՝ այդ հեռագիրն միայն պաշտօնական ձև մ'էր։ մեզ գիտէ՞նք, ըսին, որ հակառակ պարագայի մէջ կ[illegible] Բ[illegible] կերդուղ միջամտել։

Կրսէ Պ. Բժիշկը «Այդպէս առաջ ընդունելութիւն գտաք։»

Ցէջմիածին հասած վայրկեանիս՝ գալատեանս լուրը դրկեցի Վեհարան։ Անմիջապէս Վեհափառին կը հաղորդեն՝ թէ Այվազեան եկաւ իւր տղոցմով։ իսկոյն հրաման կընէ թէ՝ «տղայք հեռու տեղէ եկած են, փափուկ են, չուտով իրենց տեղերը պատրաստուին։»

Այս խօսքերը՝ նոյն իսկ իւր քովը գտնուող հաւատարիմ ըսպասաւորներէն մին եկաւ ծանուցանելու մեզ և տղայոց։

ՖՈՒԳԱՐԱ ՀԷՔԻՄԻ

ԼԱ

ԱՏԱԼԷԹ

(1613 Նէ-Դէրէսան դէմ)

—Մէզարտա՞ մը, – տէտի մահպուս գասան քէնտի քէնտինի ղայլ իսէրքէք։

—Հայաթտա, – ճէվապ վէրտի էկը բրէնտի։

—Նէ՞ տիյօրսընըզ, – պաղըրտը Պանչ ագը պաշընտան կիտէրքէք, – Թըրիսթան էօմիւշ տիր, սիզ անը թէլէք իմմիշտինիզ տիր։

—Խա՛յր, – ճէվապ վէրտի Անթիա եասպանի պէր սէվինճէ, – խա՛յր, Թրիսթան էօմիւշ տէյիլ տիր։ Էկէր Թրիսթանը էօլտուրմիշ օլսա խոմ, սէնիմ ինթիգամըմ միւքէմմէլ օլմազ խոմ։ պէն պէօյլէ էյի պուլարմ։

Պանչ էլէրինի պէրպիրինէ պաղլայարագ, տիզ չէօքսիւ։ Մէրդումէ գատան՝ Էկը բրէնտինին լաղըրտըլարը ալթընտա տէհշէթի վէ հիւզունի պէր էսրար կէօրմէկէ պաշլայօր խոմ։

—Խա՛յր, Թրիսթան էօմիւշ տէյիլ տիր, – թէքրար իթտի գօնթ տը Մօնթէկիս։ – Պարօն տը Վօտրէյի էօլտիւրէնին թօրնու, նիշանլըմը պէնտէն չալան ատտամ պէնտէ էսիր վէ մահպուս տըր... պու ատտամ եիրմի սէնէտէն պէրու պու գալէնին պէր գընտանընտա աղլար վէ ինլէր։ Թրիսթան պուրատտա տըր, Թրիսթան եաղընընդտա տըր։

—Ճէլլա՞տ, – պաղըրտը Պանչ ատէթա այլզլար կիպի, – եալան սէօյլէյօրսընըզ։ Պու տէտիկինիզ իշիտիմէմիշ պէր եալան տըր, եէնիտէն պանա իշքէնճէ վէ էկսյէթ վէրմէք իշիւն պու եալանը տիւզմիշտինիզ տիր։

—Տիմէք, – սիւվալ իմտի Էկը ցրէնտի, – պանա ինա՞նմայօրմըսընըզ...

—Խա՛յր, ինանմամ սիզէ։

—Վէ էկէր պէր ադտան Թրիսթան տը Շան տ'Իվէր գէտրատտա, էօնիւնիկտէ պուլունը խոմ, օ վէզիթ պանա ինանը՞ըմըսընըզ։ Մէրդումը պաղը, քէլէրջէլի վէ իդիտատրզ պէր հալտէ կէօրտիկինիզտէ, վէ պէր վագթ կէնճ, կիւզել վէ բաքիզ օլուպ գարատրզրմ սիպին կիպի կէնճ գարշը էլէէվմ գօճամըշ, պօզուլմըշ վէ պէր տէրնէք կէճէսինտէ օխշայշլարընա լէքէլէնմիշ օլտրը հալտէ քէնտիսինէ (Թրիսթանա) իտտէ իմտիկիմի սէօյլէսիկիմի իշիթտիկինիզտէ, պանա ինանճա՞դ՞ըմըսընըզ։ Ամէնչէ վէրիլէճէք օլան պու դուլէտ իբինիզի եալընընզ պրագարզմտա, պանա ինանը՞ըմըսընըզ, զիրա իսթէրիմ քի սիպին եէնի նիշան պկնէքինինիզ պէօյիւք պէր ամէլլէ իճրա օլունսընը, վէ պէն գսդէտէն տիշարը չզգարզրմտա Իշնէլի գուլէ իսթիքնինիզ եը-գէլսընը։ – «Սիզ էօլճէքսինիզ, վէ Թրիսթան տը Շան տ'Իվէր տէ սիպինլէ էօլճէքէք տիր» տէտիկիմտէ պանա ինանճա՞դ՞ըմըսընըզ։

Էկը բրէնտի սուս օլտու վէ Պանչը ճէվապնա սպէքլէտի։

Լաքին Պանչ ճէվապ վէրէմէմէքտէ իտի։

Մէրդումէ գատան՝ տիւշարը մէյուտիյէթ օլարագ Էկլանթինի տուշիւնմէքտէ, էլէէրինի կէրկիլէմէքտէ, վէ ճէլլատընը մէրհամէթէ կէթիրմէք իւմտիյէ պէյանը հալ իթմէյէ չալըշմագտա իտի։ լաքին լաղրտրտըլար տուտտագլարը իւզէրինտէ սէօնմէքտէ օլուպ, անճագ պու տուտտագլարտան ճան չէքիշմէք խըրըլթընընա միւչալիհ պիր խըրըլթը չզգմագտա իտի։

Էկը բրէնտինին թաշ եիւբէյի՝ վահշիկանէ տէվիճճինտէն նաչի թըրը թըրը մուրմագտա իտի։

Մուսիլէյհին ինթիգամը միւքէմմէք իտի, չօգտան պէրու խալալատրը դատար ալա իտի, պուտնա բէք քէյֆիէնմէքտէ իտի, օ պէտսպախի գուտընա վէրտիկի իշքէնճէ վէ էզիյէթլէրտէն մահղուզ օլմագտա իտի։

Պիզ տիմէսինէր քի, պէօյլէ պիր ատտամըն թապիսթը իմքանսըզ վէ էմսալսըզ ամալամայիպ պիր տրդրը թապիսթ տըր։

Պիզ ինանիկէթին նամուսը իշիւն թէմէնիի խէրքիզ քի, տէհշէթի պիր գաչ գաթ տահա զիյատէ կէօսթէրիյօրսը վէ միւսլիմէզա խայօրսը տէյու իթհամ օլունալամ։

Նէ չարէ քի կէչմիշ զէմանատա վէ չիմտիքի վագթատա նիւմունէլէր տօլու տըր։ Անթիա տը Մօնթէկիս՝ Տիբերիոս վէ Ներոն իմբէրատօրլարընը, Սատմարքիզնին վէ օն տօղուզընը ատրատա պաղը տինսիզ իմանսըզ ատտամլարընը եանընտատա նէ՞ տիր...

Պու սրատատա նէբտիմէնին թուզրմնէ պիր այագ սէսի իշիտիյի։

—Տիյնէյինիզ, – տէՀի Էկը բրէնտի, – տիյնէյինիզ։ Սիզ ինանմայօրմը մը։ ... աշգ ու մուհսուպպէթ վէ իսմիմանէն տօլմը չանճընը գրդա՞գ-մայօր մը։ Իշթէ նիշանլընըզ կէմէօր, իշթէ ալքէմիսինիզ գօճա, իշթէ թը-բրիսթան տը Շան տ'Իվէր։

—Տօղրու սէօյլէտինիզ, Անթիա տը Մօնթէկիս, – ճէվապ վէրտի պաղը պիր սէս գաբունըն էշիի իւզէրինտէն, – իշթէ նիշանլը, իշթէ գօճա, իշթէ ինթիգամ արդը...

Էկը բրէնտի թիթրէտի վէ պիրտէն պիրէ արդասընա տէօնտիս։

Պարօն Թրիսթան իլէ Բաուլ Քիսի տէ եալընը գըրճ անըն գարշըսընտա պուլունտագտա խոտէր։

Պանչ տէրհալ ճան ալարագ քէմանը մէսէրէթլէ պիր նիտա իթտի վէ Ալլահին կէօնաէրտիկի գուրթարճրլարա տօղրու ամբլար։

—Ֆի՞մսինիզ սիզ, – սիւվալ իմտի Անթիա տը Մօնթէկիս գըրճընընը գապլգէսինի էլէ ալարագ։

—Պէն տէլքէտիկինիզ ատտամմ, – ճէվապ վէրտի Թրիսթան, – պէն Պարօն տը Շան տ'Իվէրմ։

—Խա՛յր, – տէտի Անթիա պօղունուգ պիր սէսլէ քէքէլէյէրէք, – խա՛յր... խա՛յր... իմքանը եօգ տը՞ր...

—Եիրմի սէնէ իշքէնճէ վէ էզիյէթ չէքտիկիմտէն, ջէնքրմ պուտումըշտը, տէյի՞լ մ։ Լաքին եիւսիմմ էյի պաղընը, Էկը բրէնտ, վէ պէնի թանը-յամագսընը։

—Էօյլէ իսէ, – պաղըրտը Անթիա տը Մօնթէկիս գըրճընընը գապլգրրպ Պարօնին իւզէրինէ սըշրայարագ, – էօյլէ իսէ էօլճէքսինիզ։

Լաքին Անթիա՝ բէտեր իլէ օդուլը գըրճլարը ուճընա բատթ կէլտի վէ կէրի կէրի կիթտի...

—Էկը բրէնտի, – տէտտ իմտի Թրիսթան, – ատտալէթ սատթը չիտի-չիւն բէք կէճիքտի, լաքին նիհայէթ կէլտի։ Նէյթան սիզտէն եիւզ չէվիրէ-յօր վէ Ալլահ տա սիպի գահր էյլէյօր։ Շիմտի սիզ պէնիմ էլիմիզտէ էսիրսի-նիզ...

—Չէնուզ տէյիլ, – մըրըտանընը Անթիա պիրքայէթ տէրէճէ պիր հիտ-տէթլէ, – էվվէլա պէնի թուրթմագ լազըմ, սիզ իսէ պէնի հէնուզ թուրթա-մըշընըզ տը՞ր...

—Գիշկատ ատտամը՝ պիր հայտուտա գըրճ գրըճամ կիլմէզլիք, – ճէ-վապ վէրտի Պարօն Թրիսթան՝ Էկը բրէնտինին էնտիրմէք իմտէսիի գըրճը եալընընզ պիր թարաֆա խոտրէք վէ քէնտիսի օնա տօղունմաղա չալըշմայա-գագ։

Իսկ մեզի եղած ընդունելութեան սառնութեան չափը՝ միայն Պ. Բժշկին խելապատնիկին ջերմաչափը չեմք կրնար կշռադատել։

Ընդհակառակը՝ գնացած օրէս մինչև հրաժեշտիս օրը համակրութեամբ ընդունուած և ամենայն պատիւ վայելած եմ, զորմէ կը փութամ շնորհակալ գոհութիւնս ատանոր հրապարակաւ յայտնել։

Կըսէ Պ. Բժիշկը «Վեհափառին ներկայանալ չէր կարող։»

Ճիշդ իմ գործիս կատարեալ յաջողուածոյն խոչընդակն ալ այդ պատճառն էր։

Պ. Բժիշկն անդամ չէր հրամայուէր ներկայանալ ամեն ժամանակ, բաց ի գրեթէ ածութեան ժամանակներէ։

Կըսէ Պ. Բժիշկը. «Մինօդականները թրաւունք չը համարեցին խառնվիլ այդ գործում՝ քանի որ Մեծը դեռ ողջ է։»

Գիտե՞մք, Մինօդականները՝ արդէն բնաւ բանի մը յայտնի խառնուած չունին, բայց ամեն բանի մէջ մատ ունին։ Ուզած բաներնուն կը խառնուին, չուզածներնուն՝ ձեռնպահ կը դրնուին անտարբեր։

Սակայն դէթ Վեհ. Հայրապետին հրամանը գործադրելու պարտաւորէին թէ ոչ։ Զայս կը հարցնեմք հրապարակաւ։

Այո՛, Մինօդի անդամները խառնուեցան, և միշտ սուտ խոստումներով դիս 25 օր յուսադրեցին, և յետաձգեցին վերադարձս, երբեմն մինչև իսկ Գեր. Վահրամեպիսկոպոսին վրան երթալով՝ այս խնդրոյն գոհացուցիչ լուծումը ի մօտոյ տրուիլ կըստիպէին զայն։

Սակայն Գեր. Վահրամ Եպիսկոպոս ընկած էր, կաթողիկոսին անբուժելի հիւանդութեանը առնդաւ։ Նոյն ինքն Գեր. Մանկունի սրբազան պաշտպանութեան կարօտ էր։ Վկա՛յ կախակայեալ արկղներու խնդիրը։

Կըսէ Պ. Բժիշկը. «Վերջապէս մի քանիներուն խորհրդին նայելով... Այվազեանը նոյեմբերի 9ին մի խնդիր տուեց Վեհափառին։»

Ցնչմիածին գնացած օրերիս Պ. Բժիշկը ճանապարհին վերայ տեսանք, որ Պ. Բէկնազարեանցի գրոշոնը չալկեր կը տանէր յերեւան նամակատունը ձգելու։ Երբ հարցուցինք իրեն թէ մեր տղայոց համար ձեմարանի Տեսչութեան կողմանէ ո՛րպիսի տնօրինութիւն եղած է։ Ըսաւ թէ՝ «Ուսուցչական մարմինը որոշած է վաղարշապատու 15էն աւելի գիշերօթիկ աշակերտներն երթևեկ ընել, և ձեր տղայքը նոցա տեղ փոխանակել։»

Պ. Բժիշկն՝ որ այս խօսքը տըղայոց ներկայութեանն ըսաւ, այժմ կրնա՞յ ուրանալ։

Սակայն յետոյ չար-սատանայն Ի՞նչ ֆէբլը-ի դարձուց, որով այդ որոշումն յետաձգեցաւ։

Գալով մեր խնդրագրոյն, ձեւ մ՚էր այդ տղայոց ընդունելութեան համար։

Տակաւին խնդրագիրը չտրուած արդէն Վեհարանէն հրամայուած էր Պ. Բժշկին տղայոց առողջական վիճակը քննել ու տեղեկագրել։

Պ. Բժիշկը երկու օր յետոյ բարեհաճեցաւ քննել ու 28էն 26ը ԲԱԶԱՌՈՂՋ տեղեկագրել։

Հրապարակաւ կը խոստովանիմ թէ՝ Պ. Բժիշկը անագան զղջացած էր իւր այս ֆօ-նէ-ֆէ վերայ, վասն զի Պ. Տեսչէն առ այս յանդիմանութիւն կրած ըլլալն Վեհարանի մէջ պատմեց, բայց կարեւորութիւն չտրուեցաւ։

Մեր առ Վեհափառն ուղղած խնդրագրոյն ոմանց խորհրդոյն անսալով տրուած ըլլալն՝ գոհ եմք որ Պ. Բժիշկն ալ կը խոստովանի։

Այդ խնդրագրոյն ստուերագիրը Վեհարանէն եկած էր, որպէս ականատես վկայ է նոյն իսկ Շիկամիդիոյ Ռուսչուքի Գեր. Ըստեփան Վարդապետ։

Մատուցեալ խնդրագիրն՝ որ չափ ալ բուն ճշմարտութիւնն ծեքած ըլլար, տղայոց փրկութեան համար, օր չկորուսնելու համար—ինչպէս որ կը փափագուէր, որպէս զի օրաձգուի ու կաթողիկոսն վախճանի—ճնշման տակ ստորագրելու պարտաւորեալ էի։

Ահ, շատ անգամ մարդկային կամքէ անկախ պարագաներ՝ կուգան մարդուս զոհողութիւններ ընել տալ։

Նոյն իսկ եպիսկոպոսցու արժանաւոր կղերականներ՝ իրենց վարդապետութեան ժամանակ յէջմիածին հաստատուած նորելուկ ուխտագրի մը դեմ հրապարակաւ ուղղակի և անուղղակի բողոքելէ, կծու քննադատութիւններ ընելէ յետոյ՝ արդեօք չգնացին, ակամայ չուխտեցին մեքենաբար հպատակ կալ նոյն ուխտագրին ապօրէն պահանջութեանց։

Տեսակ մը ուխտանենգութիւն կը համարուի այս . . . ։

Ուստի ամ պիտի զարմանայ, երբ ըսեմ թէ 28 տղայոց փրկութեան համար Վեհարանէն յանձնարարեալ այդ խնդրագիրն ՃԸՆԴՄԱՆ տակ ստորագրած ըլլամ յանանց։

Ահ, մակագրեալ տեսչական յայտագիրն՝ տղայոց առաջին դասարանի ընդունելութեան 12—13, երկրորդ դասարանի՝ 13—14, իսկ երրորդ դասարանի՝ 14 տարեկան հասակը հիմ բռնած էր։

Իսկ մեք պատասխանեցինք թէ՝ ինչ զարմանալի բան է որ՝ երկրորդ դասարանի մէջ 22 տարեկան տղայք կան, ինչպէս նաև ութերորդին մէջ 30 տարեկանի մօտ մօրուանի աշակերտներ։ Արդեօք այդ վերջինները՝ քանի՞ տարեկան հասակի մէջ առաջին դասարանը մտեր են։

Ինչ և իցէ, մեք մեր դիտողութիւններն ընելով՝ վերադարձանք մեր տեղը։

Երկու օր յետոյ՝ Գեր. Վահրամ սրբազան ըլլալ ղրկած էր Ղեւոնդ վարդապետն և Թիւլպէնճեան Նիկողայոս էֆէնտիին հետ թէ՝ անպատճառ տղայքը յանձնեմ։

Գնացի Վեհարան, և ուզեցի իմանալ Մայցեալ տղայոց համար լինելիք կարգադրութիւնը։ Խոստացուեցաւ ինձ թէ՝ անոնցմէ ալ դեռ պիտի ընտրուին։ Ուստի — այժմ միայն կրնամ յանձնել ութերն, ըսի, և առժամանակեայ կերպիւ յանձնեցի, որպէս զի Վեհարանին հրամանն դեմ ըմբոստ դտնուած չհամարուիմ։

Բայց երբ տեսայ որ Վեհարանը իւր խոստումը չգործադրեր, և Պ. Տեսուչը ի կարգ չհրաւիրեր, Մայցեալ տղայոց նկատմամբ լինելիք կարգադրութիւնը ժամ յառաջ փութացնելու համար, տիպուեցայ տարամերժելոց համար հեռանալ համիտաստ խընդրագիրն պատրաստելով՝ փութալ զայն մատուցանել տալ առ Վեհ. Կաթողիկոսն և առ Տեսուչն, որոյ օրինակն է այս.

(Շարունակելի)

Ա. Բ. Այվազեան

ՐԷՍՄԻ

Պիր միւտաթէտէն պէրու ալթուն իլէ սիմ մէսքիւքեաթ (սիքքէլեր) պէյնինէ քի ֆարգըն տեվէթ ու մէմլէքէթճէ միւսթէլղիմը զարար պիր սուրէթտէ թէրգագը իթմէսի էսպապընին պիրի տախի՝ սիմ մէսքիւքեաթը էճենէպիյէնին մէմլի քը Մահրուսէի Շահանէյէ իսխալինէ մէսաղ (միւսաատէ) կէօսթէրիլմէսի մատէսի օլարադ, զի քը օլունան էճենէպի կիւմիւշ սիքքէլերինտէն 100տէ 20-30 տէրէճէսինտէ քեար վէ թէմէթթիւ իսթիհսալինէ ալըշմըշ օլան մուհթէքիր կիւրուհը՝ պու սիքքէլերի լաեէնդաթի կէթիրէրէք վէ հէր նասրլիսէ կէօմրիւքլերտէն կէչիրէրէք ալթուն իլէ միւպատէլէ իթմէքտէ օլտուգլարը ճիհէթլէ, պիր եանտան ալթուն մէսքիւքեաթ ալըմագտա, վէ տիկէր թարաֆտան մէսքիւքեաթը մէգքիւբէնին գըյմէթը հագըգըյէլերինտէն ֆահիշ ֆիյաթլա թէտավիւլի՝ խալգն զարարընը մուճիպ օլմագտա օլուպ, էկէրչի սիմ մէսքիւքեաթը էճենէպիյէնին վէզն ու այարլարընա նազարէն գըյմէթը հագըգըյէլերի թագտիր օլունարագ թէտավիւլ իթտիկի ֆիյաթլա գըյմէթը հագըգըյէլերի պէյնինտէ օլան ֆարգ տէօրթ գրամա պիթթագտիմ հէր 3 այտա պիր գրամը թէնղիլ օլունմադ իւզրէ պիր սէնէ զարֆընտա գըյմէթը հագըգըյէլերինէ թէնղիի միւէրրէտ թագելը իսխալաթա թէտպիրը իսպիտտի վէ իհթիյաթի օլարադ մալիյէ նէզարէթինճէ պիր ճէտվէլ տախի թանզիմ ուիլան օլունմուշ, վէ 98 սէնէի մալիյէսինին աղուսթօսը իսպիտտը մէպտէ իթթիհազ գըյնարագ 99 սէնէսի Մայիսի իսպիտտանա մէսքիւքեաթը մէգրիւբէնին գըյմէթը հագըգըյէլերիտէ իրճաը մուգարրէր պուլունմուշ իսէ տէ, մէսքիւքեաթը մէգրիւբէնին գըյմէթը հագըգըյէլերի ալթուն նիսպէթ իսիլմէք լազըմ կէլիր իքէն, մէճիտիյէ 19 ղուրուշ իւղերինտէն թահտիտա օլունմուշ օլմանընտան տօլայը իլանը մէգրիւբտէն էասէն մագսէտ օլան սէմերէ պիթթապ իսթիհսալ օլունմայաճաղը կիպի, միւսաատէի թէտավիւլ պէր գարար օլուուգճա, էրպապը իհթիքեարընն պու եիւզտէն ալըշտըգլարը թէմէթթիւաթը նամէշրուսյը իտամէ իչէն հէր տիւրլու թուրուգ վէ վէսաիլէ սիւլուք վէ թէչէպպիւստէ իսարատէն կէրի տուրմայաճաղլարը ճիհէթլէ, միւճէրրէտ տէվլէթին քէնտի մէսքիւքեաթընճա միւթէղէմի օլան թէրագգրի իթիպարէ վէ իսալգճա տախի ըէքը խասարէ մէտար օլմագ իւզրէ, սիմ մէսքիւքեաթը էճենէպիյէնին էյատիի նաստէ թէտավիւլինին վէ տէվարը վէ միւէսսէսաթը ըէսմիյէճէ գապուլինին իլանը մէճմուլյէթի, վէ շու գատար քի պու իլանընն կէչէն սէնէ քի ֆիյաթ ճէտվէլի գարարընը ինգըզալ միւտտէթտէն էվվէլ նագզ իթմէմէսի իչին, անտէն մուայէնէ վատէ խիթամընտա եանի կէլէճէք 99 սէնէի մալիյէսի մայիսինին իպթիտասընտա իճրաի ահ.քեամը Շուրաի տէվլէթ գարարը իգթիզասընտան օլարագ իյճապը իճրա գըրընմիշ օլմաղա, քէյֆիյէթին իլանընա իպթիտաը գըրընը։

ԹԷՎՃԻՀԱՖ

Խիւտավէնտիկեար (Պրուսա) վիլայէթի տալիյէ միւֆէթթիշլիյի՝ Թահսին էֆէնտիյէ,

Եանեա վիլայէթի տալիյէ միւֆէթթիշլիյի՝ Խիւտավէնտիկեար միւֆէթթիշի սապրզ Ասըմ պէյ էֆէնտիյէ,

Պիթլիս վիլայէթի տախիլինտէ վագը Վարթօ գաղաը գայմագամլըղը՝ Ցէմիր-Հիսար գայմագամլըղընտան մուֆթասըլ Օսման էֆէնտիյէ թէվճիհ պույրուլմուշ տըր։

ՄԻԽԹԷՖԷՐԻԳԱ

ՏԷՐԳՕՍ ՄՈՒԼԱՐԸ

Տէրսաատէթ սու գումբանիասընն Տէրգօստա իճրա իտէճէկի ամէլյաթա պունտան պիր այ եվվէլ պաշանընըպ, մաքինալար ըսմարլանմիշ վէ շէհրիմիզին սու պէնտէլէրինին թէսվիյէ թիւրապիյէսի տախի իճրա օլունմագտա պուլունմուշ տըր։

Շիրքէթը մէգրիւբէ՝ 20 միլեօն ֆրանգ սերմայէ իլէ թէշէքքիւլ իյլէտիկի, վէ պու բարանն գրամը քիլլիսի պուրատա սարֆ օլունաճաղը էճիլտէն մէմլէքէթիմիզին ամէլէ վէ սենաթքեարանընն պիր տէրէճէյէ գատար ըէֆահ վէ սաատէթը հալինի մուճիպ օլաճաղը մալիւմ տիր։ Պու շիրքէթին աղալարը միյանընտա պիրինճի սընըֆ պանքէրլէր վէ սերմայէտարան տախի պուլունտըղընտան, շիրքէթը մէգրիւբէ միւէսսիսլէրի՝ շիմտիլիք պալատէ զիքը օլունան 20 միլեօն ֆրանգն 4 գրամընտան պիրինի եանի 5 միլիոն ֆրանգը թէհտիյէ իթմիշլէր, վէ հիսսէ սենետարը իսրաճ իթմէղտէն ամէլյաթը ինշայէյի իքմալէ գարար վէրմիշլէր տիր, վէ պու իսկ իչպու թէշէպպիւսին էհտմիյէթի իլէ գումբանիանընն իդթիսարը մալիսինի իսպաթէ քեաֆի տիր։

Էլի քիլօմէթրօտան զիյատէ տաղըզ պիր մէսաֆէտէն պիր պէյիւք շէհրէ սու կէթիրիպ ագըթմագ իւզրէ իգթիզա իսէն ամէլյաթըն էհտմիյէթի վարէսթէի շէքք ու շիւպհէ տիր։

Շիմտիքի հալտէ իգթիզա իտան արտի պունտան պիր դաշ հաֆթա եվվէլ իսթիհսալ օլունմուշ, վէ տէսթիկհարը իշլէմէքտէ պուլունմուշ տըր վէ 400,000 մէքեաղ (խորանարթ) մէթրօյա դարիպ սույը հավի օլաճագ օլան իշպու ճէսիմ հավզէրէրին իճրաի ամէլիյաթընա պաշլանըրմիշ, վէ կլսադօտաքի Լէյտլօ վէ Լոտինկթըն գումբանիասը տէօքմէքհանէլէրինտէն իքիսինէ 8000 թանէլաթօլըգ տէօքմէ պօրու սըրարրշ դէլընմիշ, վէ մաքինա ֆապրիգալարը տախի պունտարը իքմալէ էմր ալմըշ, վէ Պօղազ իչինին միւխթէլիֆ նօգթալարընտա վէ խուսուսիլլէ Գուրու Զէշմէտէ պագօնթրաթօ լէվազիմը ինշայէյէ տէպպոյ իթթիհազ իտիլէճէք ճէսիմ մաղազայար խթիյճար օլունմուշ տըր։

Իշպու թէշէպպիւս իչին տէմիր եօլլար ինշաաը վէ տահատիր թէհսիսաթը միւխթէլիֆէ իչին հիւքիւմէթը Սէնիյէյէ խթիտալար թագտիմ օլունմուշ, վէ հիւքիւմէթը Սէնիյէ՝ իշպու թէշէպպիւսաթը նաֆիա հագգընտա գումբանիաի մէգքիւբէ միւսաատէի խայրիսանէ իպրազ իթմէքտէ տիր։

Տէրգօզ գուրպինտէ քեաֆն թայագաաընտա պիր միյանար միւհէնտիսի շիրքէթը մէգքիւբէ մէմուրիյն վէ ամէլէսի իչին պարագալար ինշա իթմէքտէ, վէ Տէրգօզտա տախի սու նագլինէ լազըմ կէլէն մաքինալարը եերլէշտիրմէքտէ տիր։

Իշպու իճմալէ խիթամ վէրմէզտէն էվվէլ պիր գաշ սէօղ տէ գումբանեանընն թէշքիլաթը տախիլիյէսի հագգընտա սէյրլէյիմ։

Իտարէ իքի գրամա միւնդասէմ տիր։ պիրի սըրֆ իտարէյէ վէ տիկերի տախի ամէլյաթա մախսուս գրամլար տըր։

Մալիւմ տիր քի Թէրնօ պէյ՝ գումբանիաի մէգքիւբընն իտարէ մէմուրիյէթինէ Թային օլունմուշ վէ պիւթիւն մուհասէպաթընն թէֆթիշինի էլինէ ալմըշ տըր։

Իտարէ վէ եա ֆէնէ միւթէալլիգ մուամէլաթ՝ պիր բէյս վէ իւշ աղա վէ պիր քեաթիպտէն միւրէքքէպ օլմագ վէ մերքէզի Տէրսաատէթտէ պուլունմագ իւզրէ, պիր մէճլիսը իտարէյէ թէվտի օլունմուշ տըր։ Ամէլիյաթ միւտիրի տախի մէճլիսը մէգքիւբէտէ հաղըր պուլունաճագ տըր։

Տէրսաատէթ սու գումբանիասընընն Տէրգօստա իճրա իտէճէկի ամէլիյաթա պունտան պիր այ եվվէլ պաշանընըպ, մաքինալար ըսմարլանմիշ վէ շէհրիմիզին սու պէնտէլէրինին թէսվիյէ թիւրապիյէսի տախի իճրա օլունմագտա պուլունմուշ տըր։

Շիրքէթը մէգքիւբէ՝ 20 միլեօն ֆրանգ սերմայէ իլէ թէշէքքիւլ իյլէտիկի, վէ պու բարանն գրամը քիլլիսի պուրատա սարֆ օլունաճաղը էճիլտէն մէմլէքէթիմիզին ամէլէ վէ սենաթքեարանընն պիր տէրէճէյէ գատար ըէֆահ վէ սաատէթը հալինի մուճիպ օլաճաղը մալիւմ տիր։ Պու շիրքէթին աղալարը միյանընտա պիրինճի սընըֆ պանքէրլէր վէ սերմայէտարան տախի պուլունտըղընտան, շիրքէթը մէգքիւբէ միւէսսիսլէրի՝ շիմտիլիք պալատէ զիքը օլունան 20 միլեօն ֆրանգն 4 գրամընտան պիրինի եանի 5 միլիոն ֆրանգը թէհտիյէ իթմիշլէր, վէ հիսսէ սենետարը իսրաճ իթմէղտէն ամէլյաթը ինշայէյի իքմալէ գարար վէրմիշլէր տիր, վէ պու իսկ իչպու թէշէպպիւսին էհտմիյէթի իլէ գումբանիանընն իդթիսարը մալիսինի իսպաթէ քեաֆի տիր։

Էլի քիլօմէթրօտան զիյատէ տաղըզ պիր մէսաֆէտէն պիր պէյիւք շէհրէ սու կէթիրիպ ագըթմագ իւզրէ իգթիզա իսէն ամէլյաթըն էհտմիյէթի վարէսթէի շէքք ու շիւպհէ տիր։

Տէսթէկ հարը իշլէմէքտէ պուլունմուշ տըր վէ 400,000 մէքեաղ (խորանարթ) մէթրօյա դարիպ սույը հավի օլաճագ օլան իշպու ճէսիմ հավզէրէրին իճրաի ամէլիյաթընա պաշանընըպ, վէ կլսադօտաքի Լէյտլօ վէ Լոտինկթըն գումբանիասը տէօքմէքհանէլէրինտէն իքիսինէ 8000 թանէլաթօլըգ տէօքմէ պօրու սըրարրշ դէլընմիշ, վէ մաքինա ֆապրիգալարը տախի պունտարը իքմալէ էմր ալմըշ, վէ Պօղազ իչինին միւխթէլիֆ նօգթալարընտա վէ խուսուսիլլէ Գուրու Զէշմէտէ պագօնթրաթօ լէվազիմը ինշայէյէ տէպպոյ իթթիհազ իտիլէճէք ճէսիմ մաղազայար խթիյճար օլունմուշ տըր։

Իշպու թէշէպպիւս իչին տէմիր եօլլար ինշաաը վէ տահատիր թէհսիսաթը միւխթէլիֆէ իչին հիւքիւմէթը Սէնիյէյէ խթիտալար թագտիմ օլունմուշ, վէ հիւքիւմէթը Սէնիյէ՝ իշպու թէշէպպիւսաթը նաֆիա հագգընտա գումբանիաի մէգքիւբէ միւսաատէի խայրիսանէ իպրազ իթմէքտէ տիր։

Տէրգօզ գուրպինտէ քեաֆն թայագաաընտա պիր միյանար միւհէնտիսի շիրքէթը մէգքիւբէ մէմուրիյն վէ ամէլէսի իչին պարագալար ինշա իթմէքտէ, վէ Տէրգօզտա տախի սու նագլինէ լազըմ կէլէն մաքինալարը եերլէշտիրմէքտէ տիր։

Իշպու իճմալէ խիթամ վէրմէզտէն էվվէլ պիր գաշ սէօղ տէ գումբանեանընն թէշքիլաթը տախիլիյէսի հագգընտա սէյրլէյիմ։

Իտարէ իքի գրամա միւնդասէմ տիր։ պիրի սըրֆ իտարէյէ վէ տիկերի տախի ամէլյաթա մախսուս գրամլար տըր։

Մալիւմ տիր քի Թէրնօ պէյ՝ գումբանիաի մէգքիւբընն իտարէ մէմուրիյէթինէ Թային օլունմուշ վէ պիւթիւն մուհասէպաթընն թէֆթիշինի էլինէ ալմըշ տըր։

Իտարէ վէ եա ֆէնէ միւթէալլիգ մուամէլաթ՝ պիր բէյս վէ իւշ աղա վէ պիր քեաթիպտէն միւրէքքէպ օլմագ վէ մերքէզի Տէրսաատէթտէ պուլունմագ իւզրէ, պիր մէճլիսը իտարէյէ թէվտի օլունմուշ տըր։ Ամէլիյաթ միւտիրի տախի մէճլիսը մէգքիւբէտէ հաղըր պուլունաճագ տըր։

Տէրսաատէթ սու գումբանիասընն Թէշէպպիւս իտէճէկի ամէլիյաթը միւհիմմէ հագգընտա տախի իլէրլուտէ գարիլունըմըզդա մալիւմաթ վէրմէյի չիմտիտէն վատ իտէրիզ։

—

Խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, Ֆրանսա բէհսը ճիմհուրը Մ. ժիւլ Կրէվի՝ ահպալարընտան պիրինին, քէնտիսինէ Մ. կամպէթթանընն հայաթընտան մէյուս օլաբաղընը պէյան իթտիքտէ, աթիտէքի մէգալաթը սէյլէմիշ տիր. «Պու խուսուս Ֆրանսա իչին բէք պէյիւք պիր զայիաթ օլաճագ տըր։ Էվրօբա՝ հագլը վէ եա հագսըզ Մ. կամպէթթայը ճիւմհուրիյէթին էն սէպաթը վէ մեթանէթի իսթինատկեահլարընտան պիրի մագամընտա ատտ իթմէքտէ իտի։» Բէհսը միւշարիէյէ՝ իգթիզալի հալ թարաֆտարը բէհսի (կամպէթթա) իլէ տայիմա միւնասէպաթը մաթլուպէտէ պուլունտըղընը վէ մուամիլէյհէբէք զիյատէ ըղյատէ ըղհարը իհթիրամ իթտիկինի վէ անքն խասաիլը մեմնուհէ վէ տիրայէթ ու զէքեավէթի տայիմա քէնտիսինի թէճաճիլատէ պրագտրընը իլա-վէթէն պէյան իլէմիշ տիր։

—

Լօնտրա Ֆրանսըզ սէֆիրի Մ. Թիսօ պիր վագթտան պէրու նամիլաճ օլուուգընտան, պու տէֆա քէսպը աֆիյէթ իթմիշ տիր, վէ ֆագաթի հէնուզ օտասընտան տըշարը չըգմամըշ տըր։

—

Բարիզ մէճլիսը պէլէտիյէսի՝ սան իհթիմալարընն պիրինտէ բարիզ շէհրի գալաբրիմարընն թամիրի իչիւն 10,170,000 ֆրանգըգ պիր թախսիսաթ դապուլ իթմիշ տիր։

—

Բուսիանին մունթաղամ օրտուսը՝ 1,597,000 նէֆէր, 282000 պէկիր վէ 3370 թօրտան իպարէթ օլուպ, զայրը մունթաղամ օրտուսը տա 153000 նէֆէր, 135000 պէկիր վէ 192 թօրտան վէ ասքէրը իհթիյաթիյէսի 275500 նէֆէր, 9850 պէկիր վէ 210 թօրտան, վէ գալէրերին մուհաֆաղասը իչիւն խթիխտամ իտիլէկելէն ասքէրին մէգտարը 275,500 նէֆէրտէն իպարէթ պուլունմագտա տըր։ Պունուն ճէմիսի՝ 2,302,000 նէֆէր ասքիր 426,150 պէկիր վէ 3772 թօրա պալիզ օլմագտա տըր։

—

Լօնտրատան դեկտ. 23 թարիխիյէ խապէր վերիլտիկինէ կէօրէ, Սիւէյշէն Ինկիլթէրրա պահրիյէ նէզարէթինէ վարիտ օլան թէլէկրաֆ՝ Աֆրիգաի վասթիյէ իճրաի սէյահաթ իտէն Շարդ լիսանլարընա աշնա մուալիմ Բալմերին իքի գաթիլ թէվգիֆ օլունարընը պիլտիրմէքտէ իքէն, մէգքիւբ պահրիյէ նէզարէթինին գեկտ. 30 թարիխիյէ Սիւէյշէն ալտընը պիր եէնի թելէկրաֆ՝ գաթիլէրին 9ը թէվգիֆ իտիլտիկինի խապէր վերիյօր։

Հէր նէ գատար միւթթէհիմ լերտէն 12 քիչի գատար հէնուզ էլէ կէչմէմիշլէր իսէ տէ, մերգուման 9 գաթիլ ալէյհինտէ ալընան իֆատաթ վէ տէլաիլ՝ մուհաբէմէլերինին իպթիտար օլունմարընա քիֆայէթ իթմէքտէ տիրլէր։

—

Արապլինին Մըսրրտան միւֆարէգաթը՝ մէմլէքէթը մէգքիւբէտէ նուֆուզընա առալ խալէլ կէթիրմէմիշ տիր։ Ֆէլլահաբ՝ տիւշար օլտրգլարը ֆէլաքէթլերտէն պիր կիւն գուրթուլմագ իչիւն պիրիճիք իւմիտլերի եագընտա Արապլինին Մըսրրա ավտէթլէ զիմմը իտարէյի էլէ ալմագ օլտուղընը աչրգատան աչրդա սէօյլէյօրլար։

—

Տեվէ Նէ-ղրն Պէրլինտէն ալրպ նէշր իթտիկի պիր թէլէկրաֆ կէօրէ, Ալէմանիա բրէնպէրինտէն Բրէնս Ֆրէտէրիգ Շարլըն Բրունսիատան Մըսրը վէ Գուտսը Շէրիֆէ վագը օլան սէյահաթը՝ Ալէմանիանընն պիր միսիթէմիքեաթ թէէսիսի թատավիրընա միւթէալլիգ իմիշ։

—

Արապի բաշանընն զէվճէսի՝ իքի էրքէք վէ իքի գատընն օլտուղու հալտէ տէօրթ արապ խրամէթքեարլար իլէ Բարիզէ միւվասէլէթ իթմիշ տիր։ (Լ-ԷԲԷ)

—

Էվվէլքի կիւն պիրի Գուրու Զէշմէտէ վէ տիկերի թօրխանէտէ վէ պիր իւշիւնճի տախի Սթամպօլտա օլարագ իւշ քիչի ֆիւճճէթէն վէֆաթ իթմիշ տիր։

—

94 սէնէսինտէն պէրու թապ օլընմագտա օլան Էտիրնէ վիլայէթինին սանճամէսի վալի Գատրի բաշա հաղրէթլերինին սէմերէի հիմմեթի վէ վիլայէթ մաթպասը միւտիրի Սիմոն էֆէնտինին ղայրէթի սէմերէսի իլէ պու սէնէ էվվէլքիլէրտէն տահա միւքէմմէլ սուրէթտէ թապ իտիլմիշ տիր։

—

Իզմիրտէ զուհուրա կէլմիշ օլան չէչէք խասթալըղը միւնտէֆի օլմուշ տըր։

—

Էշխասը մուղիրրէտէն Պուլկար Ֆիրօ վէ Վարնալը Գոսթի վէ Թուլչալը Մարկար Նամ չախսար պու քէրրէ Տէրսաատէթտէն մէմլէքէթլերինէ թարտ իտիլմիշլէր տիր։

—

ՍԱՐՐԱՖԻՑԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՄԸ

Լոնդրա 9 Յունվ.

Ինկիլ. էսկամը Ինկ. Լիր.	101- 7/16
Օամ. էսկամը աչքլուրը	11- 3/4
» » գաբանաթը	11- 5/8
Խթիգրաղ 65	14-
» 69	12- 5/8
» 71	72- 1/4
» 72	23- 1/2
» 73	11- 1/2
Օսմանլը Պանգասը	19-
Ռուսիա խթիգրաղը	81- 3/4
Մըսըր տուչ. մուրթա հրատ	70- 3/4
» խմթիպալը	92- 5/8
Տարբա Սանիէ (Մըսըր)	70- 3/4
Ռոչիլտ խթիգրաղը (Մըսըր)	91- 1/2
Մաճարիսթ. էսկամը 1877	99-
Գամպիո Բարիզ 3 այ վասէ	25-462

Բարիզ 9 Յունվ.

Ֆրանս. էսկ. 3 % Ֆր.	79-65
» » % 5	115-05
Օամ. էսկամը աչքլուրը	11-87 1/2
» » գաբանաթը	11-80
Խթիգրաղ 65 Ֆր.	-
» 69	62-
» 73	56-
Ռուսէլի չըմէնտրֆէրի	53-75
Օամ. Պանգասը	731-25
Գրէտի Լիոնէ	365-
Գրէտի Ֆոնսիէ	1306-25
Լիոն ագսիոնը	1565-
Սուէիշ ագսիոնը	2537-50
Ռուսիա 5 % 1877	89-
Իթալիա էսկամը	87-17 1/2
Մարը Ֆոնտ. մուրթա հրատ	358-75
Մաճարիսթան էսկամը	-
Եունան 6 % 1879	-
Գամպիո 3 այ վասէ	25-21

Վիեննա 9 Յունվ.

Լոնտրա իւզէրինէ գամպիո	119-70
Ռումէլի չըմէնտրֆէրի	25-20

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՄԸ

Խսհ. ումմ. տիւն ագչ. գաբ.	12-38
Պուռ սապահ աչքլուրը	12-35
Մըսըր մուրթահրատ. գաբ.	78-25
Պուռ սապահ աչքլուրը	78-25
Խթիգր. 63 (մուրթան)	76-
» 65	71-50
» 69 (բինար	62-50
» 72 (Պոնտիմ Թրէ.)	23-
» 73	57-50
Ռումէլի չըմէնտրֆէրի	54-25
Ագչէ Ֆայիզի	9-
Բէբօր Ղրշ.	-
Հէվալէսիզ »	25-

ՊԱՆԴԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	6-
Սթամպոլ պանդասը	8-50
Օսմէրէ ժէնէրալ	5-20
Թրամվայ	3-45

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օամ. լիրասը 100 ղրշտան	Ղշ. Բր.
Պէյազ մէհմիտիէ ֆարգը	108- 4
Մէթալիք »	102-
Պէշիք »	104-
Ալթընըզ »	104-
Պագրը »	700-
Գայմէ	920-
Ինկիլիզ լիրասը	110-13
Ֆրանսըզ ալթունը	87-31
Բոլ	90-13
Գրէմից ալթունը	51-20
Գարպոն դայմէնի	9-22

ԻԼԱՆԱԹ

Պունասն չէնտ կիւն մուգատ-տէմնէզտիմնէ պուլունան 10060 նումէրօլու 250 լիրալըգ Մալիյէ-նին պիր գրթա սէրկիսի վէ լիման իտարէսինէն վերիլէն սեֆինէ գօլանը սաիր էվրագլար իլէ պէրաբէր գազանն տիւշիւրմիւշ ծլտուղումանն, հէր քիմ պուլուրտա Պաղչէ գաբուսընտա ձեվալ պէյ խանը օտա պաշըսընա թէս-լիմ իտէր իսէ քէնտիսինէ իքրամ օլունաճաղը իլան օլունուր։

3—3

ԻՆԿԻԼԻԶ ԷՃԶԱԽԱՆԷՍԻ

Տէրսաատէթտէ Պէյօղլու ճաատէ-սինտէ վագը օլուբ, Տէրսաատէթին էն մուհիմմ էճզախանէլէրինին պիրի պուլունան Ն. վէ Ժ. Գանտիւք պի-բատէրլէրինին թահլը իտարէսինտէ օլան էճզախանէտքի էճզալար պի-րինտի տինատէն օլուբ բէք էհվէն ֆի-եաթլա իթա օլունուր, վէ սեֆարէթ վէ խասթախանէլիր վէ մուրէպեր խանէլէր հինը հաէթտէ մէգքիր էճզախանէտէն էճզա ալըրլար։

ԹԷՆԻՍ ՆԻՀԱՑԷԹ ԵԱՆԼՄԱԶ ԻԼԱՃ ԷՃԶԱՃԸ Ժ. ԳԱՆՏԻՒՔԻՆ ՀԱԳԱԼԱՐԸ

Ինսանքն գարնընտա վիճուտ պուլ-լան վէ ճէրէթ թապիր օլունան հայ-վանքն իլրաս իթտիկի ադրբլար թէ-համմիլ օլունմազ տէրքէճէտ օլուբ, պու խասթալըղա թուրթուլան պաղէն գազ վէ պաղէն իսհալ օլուր, եէ-մէյի էյիէտ հազմ իսէմէզ, կէօղլէ-րին էթրաֆընտա մավիլք վէ սէրիտ սարբլէգ վէ վիճուտտա զասֆ վէ եօրկունլըգ բէյրատ օլուր։

Շիմտիկի գատար գուլլանրլան մու-ալիճէլէրին իշիմէսի կիւճ վէ էքսէր տէֆթ թէէսիրի կէօրիլմէմիշ իքէն, Գանտիւ հապպարընդն ֆէվգէլատէ թէէսիրի օլուբ, պու հապպատան ա-լընտրգանն պիր գաշ սաաթ սօնրա, մէգքիր հապվանդն տիւշիրկի սթրգ-պատի հագիգա թարաֆընտան թասսիգ օլունմուշ ալը։

Պու հապպարա պիր չօգ թագլիա-լէր թէրթիպ օլունընդրնան, գուբ-թունդն իւզէրինտէ մուհիտինին իմզա-սը օմատրդը հալատ թագլիա տալրլա-ճաղ ալը։

ՏՕԳԹՕՐ ԱՑՁԱԶԵԱՆ

ԶՕՃՈՒԳ ԽԱՍԹԱԼԸԳԼԱՐԸՆԱ ՄԱԽՍՈՒՍ ԹԱՊԻՊ

Տօգթօրը մուամիլէյ՝ պուն-տան պէօյէ բազար իրթէսի, չար-չէնպիկ վէ ճուտտա կիւղէրի տա-պահման էօյլէնէ գատար Պէյ-օղլունտա 247 նումէրօլու Իսկի-լիզ էճզախանէսի նամը իլէ մատ-բրա Գանտիւք պիրատէրլէրինին էճզախանէսինտէ քէնտիսինէ մու-բահաաթ իսէնլէրի գապալ վէ թէտաալի իսէ էճզկինի վէ աշ օլմագ իսթէյէնլէրի տէ բէք կիւզէլ վէ նէֆիս աշլիէ ալյաճաղընը մու-թէպէր էհալիյէ իլան իսէր։

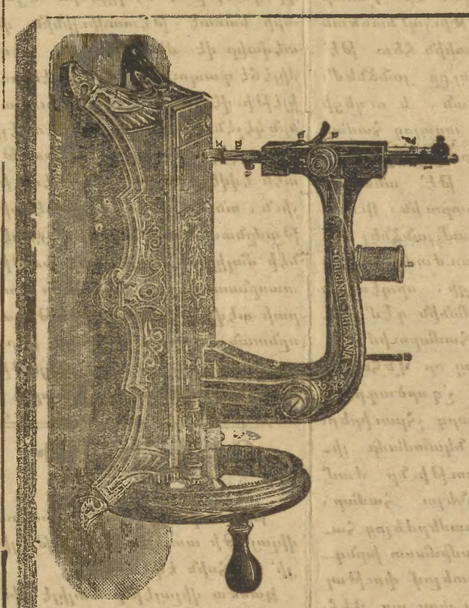

Վ. ԾԱՆՆԻՆԻՆ ԱՃԻԹՎԱՊ ՆԱՄ ԷՃԶԱԽԱՆԷՍԻ

Սէնէ 1864տէ քիչատ օլունմուշ օլուբ Քէսբրիս պաշըտտա Էմին Էֆ-ֆենտի Վալիյ Սալթան խանընդն քէօշէսինտէ 1 վէ 2 նումէրօ իլէ մուբրազամ պուլունան մէգքիր միթքէպէր վէ շէհրէթշուրտ էճզախա-նէտէ հէր նէվի քիմիապի էճզա վէ էսէվաթը թագպիյէ վէ մատէն սուլ-լարը վէ Մարինա պալըգը ճիյէրինին խալիս եազը վէ էճզատի սաիրէ պու-լունուբ, ըէչէթպարա վէ էճզալարընդն խալիս վէ թէմիզլիկինէ պէզայէթ սըզգաթ օլունուբ, վէ զայէթ էհվէն ֆիյաթլա սարլըգը։

Սէնէ 1852տէ քիչատ օլունմուշ օլան մէգքիր էճզախանէյինն տիկէր պիր շիճպէսի տէ՝ Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա Մինք սոգաղը քէօշէսին-տէ 84 նումէրօլու տիւքքան պուբ, պու շիճպէ՝ Վ. Ծաննինին մախ-տումու Ժ. Ծաննի նամ քիմնակիրին թահլը իտարէսինտէ պուլունմագ-տա տրր։

Մէգքիր մահալլէրտէ հէր նէվ մատէն վէ էճզա թահլիլ (անալիզ) օլունուբ։

Սէնէ 1864տէ քիչատ օլունան Վ. Ծաննինին «Աֆիթապ» նամ ու-մումի էճզա վէ էսէվաթ տէրօզիթօսը՝ պու տէֆա Համիտիյէ ճամատէսին-տէ Ն. 9 մահալէ նագլ օլունմուշ տրր։ Պու տէրօզիթօտա հէր նէվ էճ-զա վէ էսէվաթ վէ քիմիակիր թ օսֆթօ պուլունընդը կիպի, կէրէք ասքէրիյէ վէ կէրէք միլքիյէ իտատ ախանէլէրինէ վէ թաշրարտա զայէթ թէմիզ օլարադ վէ էհվէն ֆիյաթլա թօպտան էճզալար կէօնտէրիլիր։

Հալիս Մարինա պալըգը ճիյէր եազընդն տէրօզիթօտա։

Պէյօղլունտաքի մուհիթագամ քիմիախանէ տաիսի իշպու տէրօզիթօյա նագլ օլունմուշ տրր։

ՄԱՐՍԵԼԻԱ ԿԱՄ ՑՈՎՀԱՆՆԷՍ ՄԱՐՍԵԼԻԱ ԿԱՄ ՑՈՎՀԱՆՆԷՍ

Ֆրանսերէն գրեցին

Բէնեզիա (Venezia) գրեցին հիմ Մարսելիա մարտիմանէ գրեցին հիմ Մարսելիա մարտիմանէ գրեցին հիմ Մարսելիա մարտիմանէ